

Raadsinformatiememo

Datum maandag 26 september 2022
Ons kenmerk 22.805748
Aan De gemeenteraad en steunfractieleden
Kopie aan
Van Cor Quint
Steller Martien Nieuweboer/Alex de Boer
Onderwerp Raadsinformatiememo Septembercirculaire gemeentefonds 2022

Geachte dames en heren,

Van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties hebben wij de Septembercirculaire 2022 Gemeentefonds ontvangen. Via deze raadsinformatiememo willen wij u informeren over de financiële effecten die voortvloeien uit de Septembercirculaire 2022 Gemeentefonds voor de gemeente Schagen.

Voor het begrotingsjaar 2022 (tot en met meicirculaire 2022) betekent dit dat de gemeente Schagen een aanvullende bedrag krijgt van € 2,583 miljoen. Dit wordt meegenomen in de 2e prognose over 2022. De financiële effecten voor de jaarschijven 2023 - 2026 worden betrokken bij het raadsvoorstel over de begroting 2023.

Belangrijkste onderwerpen

- De accressen vanaf 2023 tot en met 2026 zijn bijgewerkt op basis van de regels van de huidige normeringmethodiek. De mutaties ten opzichte van de stand van meicirculaire 2022 zijn als volgt:

Per jaar	Cumulatief
- 2023: € 389 miljoen	€ 389 miljoen
- 2024: € 90 miljoen	€ 479 miljoen
- 2025: € 44 miljoen	€ 523 miljoen
- 2026: € 60 miljoen	€ 583 miljoen
- Het volume-accres is voor de jaren 2022 tot en met 2025 vastgezet op de stand van de meicirculaire 2022.
- Een eenmalige rijksbijdrage van € 1 miljard in 2026.
- Voorschot onderschrijding BTW-compensatiefonds (BCF) plafond 2022 van € 320,9 miljoen.
- Zeven taakmutaties, waaronder Energietoeslag € 550 miljoen in 2022.
- De grootste mutatie betreft de decentralisatie-uitkering Invoeringskosten Omgevingswet met € 150,9 miljoen in 2022.
- Verhogen stelpost te verwachten gelden jeugdzorg naar 100% en de hiermee samenhangende stelpost voor lagere uitgaven jeugdzorg en/of eigen bijdragen.

Financiële mutaties

De financiële effecten ten opzichte van de in de begrotingen 2022 tot en met 2026 opgenomen bedragen voor de algemene uitkering betreffen:

Bedragen x € 1.000		2022	2023	2024	2025	2026
Verantwoord in de begrotingen:						
Stand Meicirculaire 2022 (opgenomen in de begroting van Schagen)		83.037	84.322	85.731	87.718	81.915
Bevriezing volume accres (opgenomen in de begroting van Schagen)		105	461	620	696	
Totaal al verantwoord in begrotingen		83.142	84.783	86.351	88.414	81.915
Mutaties:						
1	Accres, nominale ontwikkeling, aantallen	476	759	-5	-610	1.263
2	BCF plafond	747				
3	DU invoeringskosten omgevingswet	495				
4	DU Wet kwaliteitsborging bouwen	81	33	33	33	33
5	DU Leerlingenvervoer Oekraïne	26				
6	DU Maatschappelijke begeleiding	109				
7	IU participatie	24				
8	Energietoeslag	924				
9	Asiel inburgering	51	112	88		
10	Landelijke vreemdelingen voorziening	-12				
11	BRP en BSN naheffing 2021 en bijdrage 2022	-4				
12	Participatie IPS regeling		-16			
13	Uitvoeringskosten SVB PGB trekkingsrechten		-65	-68	-71	-66
14	Bijdrage centrale financiering GDI		-20	-21	-21	-20
15	Stelpost jeugdzorg			271	-579	-1.202
16	Afrekeningen 2020 en 2021	-24				
Totaal mutaties		2.893	803	298	-1.248	8
Stand septembercirculaire 2022		86.035	85.586	86.649	87.166	81.923
Met inkomsten samenhangende uitgaven:						
15	Stelpost jeugdzorg (lagere uitgaven en/of hogere inkomsten/eigen bijdragen)			200	1.000	1.000
Per saldo invloed op begrotingsaldi (+ = voordelig; - = nadelig)		2.893	803	498	-248	1.008

1. Accres, nominale ontwikkeling en aantallen

Via de normeringssystematiek 'samen trap op en samen de trap af' wordt de algemene uitkering van het gemeentefonds geïndexeerd, ook wel het accres genoemd.

Sinds de meicirculaire 2022 is het accres gesplitst in een volume- en een nominaal deel, waarbij het nominale deel ter compensatie is van loon- en prijsstijging en het volumedeel ter compensatie van bevolkingstoename en reëel accres. Vervolgens zijn in de septembercirculaire 2022 de accessen vanaf 2023 bijgewerkt.

Voor alle jaren vanaf 2023 is sprake van een lichte opwaartse bijstelling van het nominale (t.b.v. loon- en prijsstijgingen) van het accres.

Aangezien er in de berekeningen van het Rijk een fout zit met betrekking tot de opgenomen woz-waarden voor alle gemeenten, is de verwachting dat de door het Rijk vermelde uitkeringsfactoren 10 punten te hoog zijn. Dit is aangegeven bij het Rijk, maar hier is nog geen reactie op ontvangen. Voorzichtigheidshalve zijn wij al uitgegaan van de lagere uitkeringsfactor. Vanaf 2023 is hierdoor de uitkering circa € 670.000 per jaar lager.

Het volume-accres voor de jaren 2022 tot en met 2025 wordt bevroren.

Vanaf 2026 wordt het gemeentefonds niet langer via de normeringssystematiek geïndexeerd. Er wordt geen volume-accres meer verstrekt, alleen nog maar een nominaal accres voor de loon- en prijsontwikkeling.

Voor het jaar 2026 is de rijksbijdrage eenmalig verhoog met € 1 miljard.

Daarnaast zijn de aantallen aangepast aan de meest recente ramingen.

2.BCF plafond

Het BCF-plafond bedraagt € 3,7 miljard voor gemeenten in 2022. Als de gezamenlijke declaraties onder het plafond blijven wordt het verschil in het gemeentefonds gestort. Bij overschrijding van het plafond volgt een uitname. Het plafond muteert jaarlijks met het accrespercentage.

Door de bevroering van het accres in 2022 tot en met 2025 is het plafond in die jaren ook gefixeerd. In het systeem is opgenomen dat jaarlijks bij de septembercirculaire een voorschot wordt verstrekt op de verwachte onderschrijding van dat kalenderjaar. In de meicirculaire volgend op het kalenderjaar volgt dan de afrekening.

In deze circulaire bedraagt het voorschot voor het jaar 2022 € 320,9 miljoen, dat wordt verrekend via de uitkeringsfactor met 16,2 punten. In de meicirculaire 2023 vindt de afrekening plaats.

3. Decentralisatie Uitkering invoeringskosten omgevingswet

Vanwege de transitiekosten die gemeenten hebben gemaakt in aanloop naar de invoering van de Omgevingswet ontvangen de gemeenten een bijdrage voor de transitiekosten. Er volgt nog een stelsevaluatie, waarbij de daadwerkelijk gemaakte kosten in kaart worden gebracht.

4.Decentralisatie Uitkering Wet kwaliteitsborging bouwen

De gemeenten ontvangen in 2022 een bijdrage voor de noodzakelijke voorbereiding die de gemeenten nog moeten treffen tot de inwerkingtreding van de wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) vanaf 1 januari 2023. Daarnaast ontvangen de gemeenten na inwerkingtreding een jaarlijkse bijdrage (tot en met 2026) voor het uitvoeren van de Wkb-taken.

5.Decentralisatie Uitkering leerlingenvervoer Oekraïne

Uit de Oekraïne komen mensen naar Nederland, waaronder veel kinderen. De gemeenten leveren enorme inspanningen om deze leerlingen onderwijs te bieden, waaronder in sommige gevallen ook het vervoer naar school. Gemeenten hebben de regie en verantwoordelijkheid hier over. De DU leerlingenvervoer is een tegemoetkoming aan de gemeenten voor de kosten die zij hebben gemaakt.

6. Decentralisatie Uitkering maatschappelijke begeleiding

Conform artikel 18 van de Wet Inburgering voorziet het college in de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden. Gemeenten ontvangen voor de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden in 2022 een bijdrage.

7. Integratie Uitkering participatie

Eerder heeft het kabinet de gemeenten in 2020 en 2021 een bijdrage verstrekt voor het opvangen van de exploitatietekorten van de Sociale Werkbedrijven als gevolg van de coronapandemie. Het kabinet stelt voor hetzelfde doel aanvullend € 10 miljoen beschikbaar voor de periode 1 januari tot 1 april 2022.

8. Energietoeslag

Energietoeslag € 550 miljoen eenmalig in 2022, te splitsen in € 500 verstrekkingen en € 50 miljoen uitvoeringskosten. De compensatie aan huishoudens is daarmee verhoogd van € 800 naar € 1.300.

9. Asiel inburgering

In het bestuurlijk akkoord met betrekking tot de opvang van asielzoekers is afgesproken dat het Rijk voldoende financiële middelen beschikbaar stelt voor integratie. Als gevolg van een hogere instroom van inburgeraars is afgesproken het budget voor de inburgering voor de jaren 2022 tot en met 2024 op € 20, 40 en 30 miljoen.

10 Landelijke vreemdelingen voorziening

Het pilotprogramma voor de Landelijke Vreemdelingen Voorziening is verlengd tot en met 31 december 2022. Het binnen het gemeentefonds gereserveerde bedrag hiervoor wordt in 2022 overgeheveld naar het ministerie van Justitie en Veiligheid.

11. BRP en BSN naheffing 2021 en bijdrage 2022

Gemeenten maken gebruik van de centrale voorzieningen van de Basisregistratie Personen (BRP) en van het Burger Service Nummer (BSN). De bijdrage van de gemeenten in deze kosten komen ten laste van het gemeentefonds.

12. Participatie IPS regeling

Voor de Regeling vergoeding Individuele plaatsing en steun (IPS) voor de gemeentelijke doelgroep is in totaal € 21,5 miljoen beschikbaar. Volgens een bestuurlijke afspraak dragen gemeenten de helft bij van de uitgaven van de subsidie. Daarom wordt eenmalig in 2023 € 10,75 miljoen uitgenomen uit het gemeentefonds.

13. Uitvoeringskosten SVB PGB trekkingsrechten

De VNG en het ministerie van VWS zijn overeengekomen om met ingang van 2023 een structureel bedrag uit te nemen uit het gemeentefonds ten behoeve van de uitvoeringskosten van de Sociale Verzekeringsbank van de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning.

14. Bijdrage centrale financiering GDI

De financiering van de generieke digitale infrastructuur (GDI) wordt vanaf het begrotingsjaar 2023 centraal onder gebracht bij het ministerie van BZK. Een centrale financiering draagt bij aan de gewenste bredere deelname en een hoger gebruik van de GDI.

15.Stelpost jeugdzorg

Als gevolg van een afspraak tussen het Rijk, de gemeenten en de provincies mogen de gemeenten nu een 100% stelpost opnemen voor de te verwachten extra gelden jeugdzorg uit de Hervormingsagenda jeugd. Dit was 75%. Er moet dan echter ook rekening worden gehouden met de aanvullende wettelijke maatregelen die het Rijk aan het voorbereiden is. Dit betreft voor 2024 € 100 miljoen en vanaf 2025 € 500 miljoen. Hiermee worden de gelden jeugdzorg in het gemeentefonds verlaagd.

Deze maatregelen moeten leiden tot lagere uitgaven en/of andere inkomsten, zoals eigen bijdragen. De gemeenten moeten als tegenhanger voor de lagere gemeentefonds uitkering in de begroting een stelpost opnemen voor lagere uitgaven en/of inkomsten, zoals eigen bijdragen voor het zelfde bedrag. Voor Schagen worden de effecten van deze wettelijke maatregelen nu begroot op € 200.000 in 2024 en vanaf 2025 op € 1.000.000.

Namens het college van burgemeester en wethouders,
De portefeuillehouder,

Cor Quint